

Srečni miklavžki

Nekaj dni pred sv. Miklavžem je dobila Evica Prašnikova naslednje pismo, ki je nosilo njen naslov v zlatih črkah: »Evidi Prašnikovi, učenki četrtega razreda, Ljubljana, dekliški zavod Livada.«

Z velikim veseljem je ves dan prebirala list, ki jo je tako silno presenetil.

»Ljuba Evica! — Pridna si bila vse dolgo leto, rada si ubogala, rada si se učila. Tvoje spričevalo je bilo odlično, bila si svojim staršem čast in veselje. — Vendar Te moram nekaj vprašati: Ali si bila tudi dobra napram svojim součenkam, napram ubogim? — Popravi, kar Ti očita vest. Sicer na veselo svidenje 5. decembra zvečer. — Pozdravlja Te iz nebeških višin

Sv. Miklavž.«

Vest je Evici očitala, da res ni preveč mislila na sojenje in na revne sošolke. — A vendar, nekaj je pa le pripravila, da bo obdarila in iznenadila svoje tovarišice v zavodu Mando, Savno in Anž. Iz skrinjice je potegnila tri zavojčke, pritrdila nanje majhnega parkeljna in jih hitro zopet skrila v skrinjico, ker so baš pritekale v sobo Manda, Savna in Anž. Na predvečer sv. Miklavža je pa zapazila, da so tudi njene tovarišice skrivale majhne zavoje in da so se pomembno smehljale. Tekla je v šolo, da jih ne bi motila. V razredu je vladalo najveselejše razpoloženje. Pred poukom so se posvetovalle, kako bi iznenadile gospo učiteljico: »Kupimo ji lep spomin,« je predlagala Sonja. »Saj veš, da ne smemo dajati dragih stvari,« jo je spomnila Dragica. Tonka je skrivnostno šepnila preko razreda: »St, st, tiho! Predlagam, da prinesemo jutri v šolo velikega črnega parkeljna, iz koša pa bi gledale sladkorne punčke z našimi imeni.« »Da, da,« so veselo

vzklikale součenke. Ko je vstopila gospa učiteljica, se ji je kar zdelo, o čem se posvetujejo učenke, nasmehnila se je in začela s poukom. A misli vsega razreda so kar krožile okoli svetega patrona vseh otrok. Ko je gospa učiteljica izpraševala: »Naštejte mi nekaj lastnih imen,« so naštevale: »Miklavž, Anton, Gabrijel, Rafael, Lucifer.« »Zdaj mi povejte nekaj občnih imen.« Učenke so si izmišljevale: »Rep, jezik, parkelj, koš, šiba, oreh, figa, jabolko, mladinska knjiga.«

Učiteljica je zahtevala nekaj skupnih imen. Smejala se je, ko je čula: »Rogovje, dlaka, perje, pecivo, drobnarija.«

Ko je spraševala po snovnih imenih, so naštevale: »Med, sladkor, čaj, lecet itd.« Končno je vprašala po pojmovnih imenih, deklice so odgovarjale: »Strah, veselje, groza, pričakovanje, upanje, razočaranje, kazen, jeza, obljuba, darilo.«

Končno pa jim je rekla gospa učiteljica takole: »Torej dekleta, ne mislite samo, kaj vam bo drevi povedal in prinesel sv. Miklavž. Jaz si pa tudi želim nekaj, kar mi boste naklonile ve, moje ljube učenke.«

»Da, da, da, oh da, da, da! Kaj smemo prinesiti, kaj smemo dati?« je zašumelo in zavrelo po razredu.

»Poslušajte! Tam na severnem koncu mesta živi v stari baraki uboga družinica. Mož nima zaslužka, žena je bolna, otroci gladujejo. Kaj, ko bi jim nesle za Miklavža, kar pač premoremo, mogoče stare čevlje, ponošeno obleko, tople nogavice ali drugo. Vprašajte in prosite doma. Vendar ne silite, ne zahtevajte od staršev. Danes popoldne ob dveh se snidemo v šolski sobi in potem bomo me majhni dobrodelni miklavžki. To je darilo, ki ga pričakujemo od svojih dobrih učenk.«

V zavodu je Evica hitro dobila dovoljenje, da se sme udeležiti miklavževanja razreda. »Toda, kaj bom dala? Saj nič nimam. Mamice pa tudi ni tukaj, da bi jo poprosila.« je ugibala Evica, odprla svojo skrinjico in veselo vzdiknila. »Saj tu imam darilca za prijateljice, odstopila jih bom revežem, one pa naj dajo zavojčke, ki so pripravljeni zame.« Hitro je odmotala darilca in jih pokazala tovarišicam. Svinčnik, radirka, peresnik. V drugem zavojčku je bilo dehteče milo, v tretjem drobna mladinska knjiga. Hitro so tovarišice potegnile iz svojih skrinjic pripravljena darilca, da jih pokažejo prijateljicam in odstopijo revni rodbini na severnem koncu mesta. Savna je pripravila zavitka čokolade, rožičev in majhno punčko. Manda je izmotala tri zvezke, tri pisane svinčnike in venec fig. Anž pa je pokazala tovarišicam lonček z vsajeno hijacintno čebulico, majhnega miklavžka in zavojček suhih sliv. Radostno so si deklice ogledovale darila in se jim slovesno odrekale. Vsaka je vzela svoje tri zavojčke in hajdi roke v plašč, čepice na skuštrane glave in so že tekle v Evičin razred.

Gospa učiteljica je pravkar ogledovala darila, ki so jih prinesle učenke četrtega razreda z doma: tri pletene jopice, dvanajst parov nogavic, štiri pare čevljev, moški plašč, oledo, ženski plašč, tri otroške plašče, dekliške obleke, dve deški opravi, povoje, mnogo belega perila za otroke in odrasle, dve rjuhi, blazino s prevlekami, tri punčke, tri mladinske knjige, tri kilograme moke, en kilogram sladkorja, tri vrečice krompirja, dve vrečici fižola, kranjsko klobaso, hleb kruha, suhe slive, krljice, lep kos slanine, piskrček masla. Vse je bilo snažno in lično zavito. Čevlji, obleke, perilo, vse je bilo sicer rabljeno, a skrbno osnaženo in zakrpano. Gospa učiteljica je bila silno vesela in si je skrivaj brisala solze

ginjenosti. Otroci pa so bili srečni. Vsaka je prišla za svoj zavojček, gospa učiteljica pa je dvignila skrivnostn kovčeg.

Po tihih ulicah so prišle na severni konec mesta, ustavile so se pred siromašno barakvo.

»Počakajte malo, deklice, stopim najprej k sosedu na levo stran veže, na desni stanujejo reveži. Počakajte in bodite mirne, pozneje vas pokličem vse. Zdaj naj gresta samo Sonja in Tanja z menoj.«

Mirno in tiho so čakale učenke pred siromašnim domom. Ko so začule majhen zvonček, so planile v vežo. V temni veži je stal lep, veličasten Miklavž, na vsaki strani je pozvanjal en angel. Beli je držal v levici košarico lecta, jabolk in rožičev, rožasti pa veliko zlato knjigo. — Veličastni Miklavž je potrkal na desna vrata, odprle so se. Učenke so gledale za sv. Miklavžem v borno sobo. Na postelji je ležala slaba žena, za mizo je slovel njen mož, otroci so se pa greli za železno pečico, kjer je prasketala suhljad.

»Joj,« so zaklicali reveži. »Miklavž, sveti Miklavž! Otroci, pokleknite!« — Ubogi, iznenadeni otroci so padli na kolena, sv. Miklavž pa jim je govoril z milim glasom: »Prišel sem z nebeških višin, da vam pomagam. Vem, da niste sami zakrivilili svojega ubožstva, vem, da so otroci dobri, pridni in pošteni, zato vas hočem danes razveseliti. Iskal in našel sem dobra človeška srca, ki vam hočejo lajšati gorje, pripeljal sem jih sem v vašo borno kočico. Vendar bi preje še rad dobro spoznal vaše otročice.« Oče je stopil pred sv. Miklavža in solznih oči klical: »Minka, Drejč, Janez, Špela, Rozika, Cilka, Tončka.« Po velikosti so se zvrstili pred svetnikom od devetletne Minke do dveletne Cilke. Najmlajša Tončka je pa bila še v povojih in je prestrašeno gledala svetle prikazni.

Sv. Miklavž jih je obdaroval s sadjem in sladčicami, potem se je ozrl na prag in rekel čakajočim deklicam: »Dobri otroci, položite svoje darove na mizo in na klopi.«

Lepo mirno so stopale deklice druga za drugo v sobo in so poialgale zavojčke, vrečice in lepenke na mizo in na vegaste klopi. Bolna mamica na siromašni postelji je ihtela od sreče, njenemu možu so se tresle roke od razburjenja, ko je kar naprej ponavljal: »Hvala lepa, hvala lepa.« Otroci so ponavljali očetove besede, mala Cilka je pa kar naprej klicala: »Tala lepa, tala lepa.« Sv. Miklavž je stal v kotu siromašne sobe kakor kip v oltarju, na vsaki strani mu je bil angel, učenke so pa zapuščale druga za drugo borno hišico. Ko je zadnja odšla, je rekel sv. Miklavž revni rodbini: »Revni ste, siromaki, a ne izgublajte poguma, na zemlji so še dobra srca, ki rada pomagajo.« Oče je svetniku poljubil prstan na roki, ta pa mu je rekel: »Glavo gor! Iz najhujše bede so vas rešili otroci. Zdaj pa le pogumno naprej, da boste zopet našli delo. Ako le ne bo uspeha, se obrnite na ta naslov« in sv. Miklavž je izročil bednemu očetu zaprto pismo.

Učenke četrtega razreda so zopet čakale pred siromašno barako. Čez nekaj časa je prihitela gospa učiteljica s Sonjo in Tanjo.

»Gospa, gospa, vi ste se oblekli za Miklavža,« so klicale učenke in obstopile ljubo učiteljico.

»Da, ljubi otroci, jaz sem se oblekla, da bi napravila otrokom neizrečeno nebeško veselje. Nikoli ne bodo pozabili tega prizora v borni domači bajti, naj jih tudi raztepe življenje na vse strani, naj jih tudi napravi borba za kruh in obstanek trde in neusmiljene. Topla iskrica spomina jim bo svetila na življenjski poti.«

»Tanja in Sonja sta pa bili za angela?«

»Da, da« sta zelo ponosno pokimali součenki.

»Otroci, zdaj pa hitro domov, hitro, hitro! Kmalu se bo začelo mračiti in potem, saj veste, kdo bo v mraku rogovilil po cestih.«

Za vsakim cestnim ovinkom se je poslovilo nekaj deklet, končno je ostala gospa učiteljica sama.

Evica, Savna, Manda in Anž so hitele, kar so jih noge nesle, v zavod Livada. Po hodnikih se je že lovil mrak. Hitro so zbežale proti jedilnici, da bi južinale in se ob enem javile gospe prefekti. A glej, jedilnica je bila zaklenjena in za vrati so rožljale verige. Hitro v kuhinjo. Tam so se zbrale gojenke okoli gospe prefekte. Srebale so stoje toplo kavo in govorile, govorile samo o parkeljnih. Z velikim zanimanjem so poslušale, kar so pripovedovale Evica, Manda, Savna in Anž.

Zvečer so se zbrale vse gojenke zavoda Livade v veliki dvorani. S sten so jim žugali dolgi rdeči jeziki in črni parkeljini. Vsa dvorana je žarela v topli rdeči luči. Ob osmih so prišle gospe učiteljice in učitelji — takoj nato je pa začelo nebeško zvončkljanje na dolgem hodniku. V dvorano so stopali angeli beli, modri in rožasti. Vsak je imel košarico sladčic in srebrn zvonček. Za angeli so korakali dostojanstveno in mirno: sv. Anton, slovanska blagovestnika Ciril in Metod in častitljivi starček sv. Miklavž. Razvrstili so se okoli svetega patrona na gornjem koncu dvorane in sv. Miklavž je govoril, opominjal, blagoslavljal in izpraševal gojenke, angeli pa so jih obdarjali. Ko so stale Evica, Savna, Manda in Anž pred svetim škofom, jim je govoril tako: »Največ veselja ste mi napravile ve, draghe gojenke, s svojo darežljivostjo. Posnemale ste mojo lastnost, ki me

je tako visoko dvignila pred božji prestol. Ostanite dobre, radodarne, usmiljene in — srečne boste. Angeli, obdarujte jih v dvojni meri.»

Drugo jutro so imele učenke četrtega razreda zopet mnogo tajinstvenega dela. Vsaka je prinesla za-lepljeno pisemce za gospo učiteljico. Tanja in Sonja sta jih obešali na velikansko pozlačeno šibo. — Evičino pismo se je glasilo:

»Ljuba gospa učiteljica! Vi ste nam pokazali, kako naj bomo do-bre za uboge siromake. Včeraj sem bila zelo vesela in srečna. Obljub-ljam Vam, da bom vedno rada da-jala revežem. Vaša hvaležna učenka
Evica Prašnikova.«

Kaj so napisale druge učenke, tega Evica ni izvedela, ker gospa učiteljica tajnih obljub ni izdala. Pač pa se je gospa srečno smehljala vsem dobrim in prijaznim besedam, ki so prevrele iz toplih mladih src...

Pogumni deček

Zgodilo se je tole v mestu Phoenixu, v državi Arizona v Ameriki. Sedemletni sinček nekega farmerja (poljedelca) je s svojim pogumom rešil ljubega očeta velike nesreče.

Ta farmer je prodal nekega dne velik del svoje črede. Mali Jack (izgovori: Žek), tako je bilo ime malemu junaku, je radovedno gledal svojega očeta po sklenjeni kupčiji, kako je zadovoljno prešteval dolarske bankovce in se temeljito oddahnil, ko jih je položil lepo urejene v predalček pisalne mize.

Oče je moral nato po opravkih z doma, mati in starejši bratje pa so bili na polju. Mali Jack se je igral pred hišo po mili volji, saj ni bilo nikogar doma, da bi mu branil. Ko pa je stopil v hišo po neke igrače, je zapazil, da se širi od štedilnika ogenj z bliskovito naglico na vse strani. Tedaj se je drobnj junaček spomnil oče-

tovih dolarjev. Stekel je skozi plamen v sobo k pisalni mizi, da bi rešil denar. Toda njegove roke so bile prešibke, da bi sunkoma odprle zaklenjeni predal. Ko je videl, da samo z rokami ne bo nič opravil, je stekel po isti poti iz hiše v drvarnico, zagrabil veliko sekiro in se vrnil skozi gorečo kuhinjo v sobo, ki so jo že tudi lizali ognjeni zublji. Na vso moč je udrihal po pisalni mizi in končno v poslednjem hipu vendar razbil miznico. Stisnil je dolarje v svoj mali pesti in zbežal skozi plamen in dušec dim na prosto.

Ko so se vrnili domači, so našli nedaleč od pogorišča malega hrabrega Jacka v globoki nezavesti.

Tako je sedemletni deček postal velik junak, v vseh večjih ameriškanih časopisih je izšla njegova slika, saj je rešil svojemu očetu težko pridobljeno premoženje.